

UDENRIGSMINISTERIET
Nordgruppen

EUK, j.nr. 400.A.5-0-0
Den 6. juli 2006

Rådsmøde (almindelige anliggender og eksterne forbindelser)
den 17.-18. juli 2006

Samlenotat

1. Formandskabets arbejdsprogram *(side 2)*
2. (Evt.) WTO/DDA *(side 4)*
3. Sudan *(side 6)*
4. Den Demokratiske Republik Congo (DR Congo) *(side 8)*
5. Det vestlige Balkan *(side 10)*
6. Mellemøsten *(side 12)*
7. Iran *(side 14)*
8. (Evt.) Irak *(side 16)*
9. Eksterne finansielle instrumenter *(side 19)*
10. Oprettelse af et instrument for nukleart sikkerhedssamarbejde
(støtte til tredjelande) *(side 23)*
11. Forslag til intern aftale om finansiering af Den 10. Europæiske
Udviklingsfond *(side 27)*
12. Eventuelt

1. Formandskabets arbejdsprogram

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Finland har ikke fremlagt et selvstændigt formandskabsprogram, men et fælles med Østrig præsenteret i december 2005. Vanhanen fremlagde den 21. juni 2006 de finske formandskabsprioriteter for Riksdagen, den 5. juli 2006 forelægges prioriteterne i Europa-Parlamentet og den 17. juli 2006 fremlægges prioriteterne på rådsmødet. De overordnede prioriteter for det finske formandskab ventes at blive: 1) EU's fremtid, herunder forfatningstraktaten og udvidelsen, 2) styrkelse af EU's konkurrenceevne, 3) styrkelse af EU's udenrigspolitik, 4) forbedret samarbejde på det indre og retlige område og 5) en mere åben og effektiv beslutningsproces. Regeringen finder overordnet, at den finske formandskabsdagsorden er i god overensstemmelse med danske europapolitiske prioriteter.

2. Baggrund

Finland har ikke fremlagt et selvstændigt formandskabsprogram, jfr. beslutning på Det Europæiske Råd i Sevilla i juni 2002 om, at Rådets to kommende formandskaber i december fremlægger et fælles arbejdsprogram for det kommende år. Det fælles østrigsk-finske arbejdsprogram for 2006 blev fremlagt på rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 12.-13. december 2005, og programmet var til åben debat i januar. I arbejdsprogrammet fremhæves følgende prioritetsområder i 2006: 1) vækst og beskæftigelse, 2) bæredygtig udvikling, 3) RIA, 4) den fortsatte udvidelse samt 5) EU's rolle i verden. Herudover fremhæves tænkepausen vedrørende EU's fremtid og beslutningen på topmødet i juni 2006 om det videre forløb herfor.

Statsminister Vanhanen fremlagde den 21. juni 2006 de finske formandskabsprioriteter for Riksdagen. Den 5. juli 2006 forelagdes prioriteterne i Europa-Parlamentet og den 17. juli fremlægges prioriteterne på rådsmødet.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

De overordnede prioriteter for det finske formandskab ventes at blive: 1) EU's fremtid, herunder forfatningstraktaten og udvidelsen, 2) styrkelse af EU's konkurrenceevne, 3) styrkelse af EU's udenrigspolitik, 4) forbedret samarbejde på det indre og retlige område og 5) en mere åben og effektiv beslutningsproces.

Fra finsk side lægges vægt på, at EU opnår konkrete og for borgerne konstaterbare resultater, ikke mindst i den uafklarede periode efter de franske og hollandske folkeafstemninger om forfatningstraktaten. EU's merværdi er således et nøgleord for det finske formandskab. Som særlige prioriteter ser Finland i den sammenhæng styrkelse af EU's konkurrenceevne og innovation, energipolitik, forstærket retligt samarbejde, samt udbygning af EU's eksterne

relationer, ikke mindst med Rusland. Der planlægges et uformelt topmøde i oktober med fokus på innovation og eksterne aspekter af EU's energipolitik. Energipolitikken får generelt en fremtrædende placering. På Det Europæiske Råd i december forventes det finske formandskab at forestå en generel debat om udvidelsesstrategien.

På det eksterne område vil Finland fortætte arbejdet med en generel styrkelse af EU's udenrigspolitiske ageren. I Østrigs og Finlands fælles arbejdsprogram for 2006 blev både Rusland og Det vestlige Balkan prioriteret, men det forventes, at Finland i højere grad vil søge at flytte fokus mod øst, og herunder fokusere på den Nordlige Dimension. Desuden betegnes Iran som en permanent usikkerhedsfaktor, ligesom Irak og den mellemøstlige fredsproces forventes at komme til at fylde meget under formandskabet. Der er endvidere planer om at styrke den interkulturelle dialog, og der vil være en række topmøder på det eksterne område, herunder ASEM6 den 10.-11. september 2006.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Statsminister Vanhanen vil den 5. juli 2006 præsentere det finske formandskabs prioriteter i Europa-Parlamentet med efterfølgende debat.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Overvejelser om gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor er ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Punktet har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark. Der vil blive taget konkret stilling i forbindelse med fremlæggelse af enkelte forslag.

9. Høring

Sagen skal ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder overordnet, at den finske formandskabsdagsorden er i god overensstemmelse med danske europapolitiske prioriteter.

Regeringen vil kunne tage formandskabets præsentation til efterretning.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generel støtte i Rådet til præsentationen af formandskabets prioriteter.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. (Evt.) WTO/DDA

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

WTO/DDA er sat på dagsordenen som et muligt punkt. Hvorvidt sagen vil komme til drøftelse på rådsmødet, vil afhænge af den kommende udvikling i forhandlingerne. Afholdelsen af det ekstraordinære rådsmøde den 29. juni samt efterfølgende G6 møde har ikke i skrivende stund ført til fremskridt. Fokus er nu på, hvorledes der kan skabes mulighed for det nødvendige gennembrud ultimo juli.

2. Baggrund

Trods afholdelsen af et ekstraordinært rådsmøde i Genève den 29. juni 2006, der teknisk set ikke er afsluttet endnu, med efterfølgende G6- og green room møder er det ikke indtil videre lykkedes at skabe fremdrift i WTO-forhandlingerne. Disse er stadig fastlåst i forhandlings-trekanten mellem USA, der skal bevæge sig på den interne landbrugsstøtte, EU, der er pres-set på markedsadgang på landbrugsområdet og G20 på industritoldsatsområdet (NAMA).

Bilaterale møder mellem bl.a. Kommissionen og USA og Brasilien samt møde i G-6 kredsen har vist, at der - i modsætning til forventningerne - p.t. ikke er amerikansk bevægelsesmulig-hed på intern støtte i landbrugssektoren.

Dermed bliver det ikke muligt for de to andre grupperinger EU og G-20 at bevæge sig, da en forudsætning for fremskridt i forhandlingerne er, at alle kan sige, at man har givet yderligere indrømmelser, fordi man samtidig har modtaget koncessioner fra de andre parter. Samtidig-heden i bevægelserne er det afgørende koreografiske element i forhandlingerne.

Fokus er derfor nu på, hvorledes man kan samle tråden, så en ny mødefrekvens ultimo juli kan lede til det nødvendige gennembrud i forhandlingerne. Så længe EU internt kan holde sammen omkring den af kommissær Mandelson annoncerede mulighed for bevægelse på markedsadgang for landbrugsprodukter, ligger EU komfortabelt i forhandlingerne og er ikke under pres.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådsmødet vil sandsynligvis have til formål at gøre status og udstikke retningslinier til Kommissionen m.h.p. de efterfølgende forhandlinger frem mod en forhåbentlig enighed om modaliteter – men uden at dette indebærer grundlæggende ændring af mandatet fra 1999 og efterfølgende rådskonklusioner.

6. Europa-Parlamentet udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Det er vanskeligt at forudsige de økonomiske konsekvenser af en afslutning på Doha-Runden, da dette afhænger af indholdet af det endelige resultat. Overordnet set forventes det, at såfremt de globale WTO-forhandlinger om handelsliberalisering afsluttes med en samlet aftale, der nedsætter told- og andre barrierer samt skaber mere gennemsigtige regler for samhandel, vil det få positive konsekvenser for samfundsøkonomien. Dette skyldes primært forventningerne til øget samhandel, med deraf afledte effekter i form af øget beskæftigelse, lavere forbrugspriser mm.

Fsva. de statsfinansielle konsekvenser forventes disse primært at ske via EU-budgettet. Dels vil nedsatte toldsatser betyde lavere egne indtægter til EU-budgettet. Dette vil dog muligvis modvirkes af øget handel. Dels vil en aftale på landbrugsområdet have betydning for fordelingen af udgifterne til EU's landbrugspolitik, f.eks. i forbindelse med udfasningen af eksportrestitutioner. De endelige effekter kendes dog først, når aftale og modaliteter er fastlagt.

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Organisationer og NGO'er har løbende drøftelser indenfor rammerne af Beach Club-samarbejdet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark arbejder for, at Kommissionen bidrager til at sikre et resultat i Doha-Runden, som bliver så detaljeret og substantielt som muligt. Det er således væsentligt for Danmark, at EU spiller en ledende og konstruktiv rolle i at drive forhandlingerne fremad, herunder særligt med sigte på at tilgodese de fattigste landes interesser og integration i verdensøkonomien. Fra dansk side vil der på grundlag af vedtagelsen fra forespørgselsdebatten om WTO-forhandlingerne den 23. maj især blive arbejdet for at sikre, at EU's mandat under de rigtige omstændigheder på alle områder strækkes til det yderste m.h.p. at sikre et positivt resultat.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel opbakning til at arbejde for opnåelsen af et substantielt resultat i Runden.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering, herunder senest forud for rådsmøder (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 12.-13. og 29. juli, 10.-11. oktober 2004, 7. november, 21.-22. november, 12.-13. december 2005, 30.-31. januar, 20.-21. marts, 10.-11. april 2006, den 12.-13. juni og den 29. juni 2006.

3. Sudan

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Rådets drøftelse af Sudan ventes at fokusere på situationen i Darfur, herunder støtte til gennemførelse af fredsaftalen af 5. maj 2006 samt til AU's mission i området og den planlagte FN overtagelse heraf. Centrale dele af Sudans regering modsætter sig en FN ledet operation i Darfur. Det lykkedes ikke at få en accept på AU topmødet i Gambia primo juli. AU har midlertidigt besluttet at styrke AMIS inden for mandatet. FN's generalsekretær ventes medio juli at præsentere optioner for en FN operation.

2. Baggrund

Situationen i Sudan er fortsat primært præget af den spændte situation i Darfur, herunder gennemførelse af fredsaftalen fra 5. maj 2006. Aftalen er skrøbelig, og det anses for vigtigt hurtigt at sikre dens gennemførelse, og støtte dem, der har vist mod til at indgå de nødvendige kompromiser. Samtidig må sikkerheden i Darfur genoprettes, også i Tchad, og spoilere af fredsaftalen isoleres. EU vedtog i maj 2006 en fælles aktion, der følger op på de individuelle sanktioner mod fire navngivne sudanesere vedtaget i FN's sikkerhedsråd 25. april med Danmark som medforslagsstiller. Planlægningen af en kommende FN operation i Darfur er forsinket grundet sudanesisk modstand. AU fastholder sin beslutning om overdragelse til FN og har intensiveret presset på Sudans regering. Det lykkedes dog ikke at få Sudans regerings accept på AU topmødet 1.-2. juli. FN udsendte i maj en forundersøgelsesmission til området, og Generalsekretæren ventes medio juli at fremlægge optioner for en FN operation. Sikkerhedsrådet besluttede i maj at imødekomme afrikansk ønske om at bevare missionens afrikanske karakter også efter en FN overtagelse. En hurtig styrkelse af AU anses for vigtig for at undgå yderligere eskalering, og en konference herom afholdes i Bruxelles 18. juli 2006. EU har for nylig bevilget yderligere 50 mio. euro over Fredsfaciliteten og søger at sikre fuld udsendelse af personelbidrag. Danmark har tre rådgivere ved de civile del af EU's støtteoperation. NATO har styrket sin støtte til transport og træning. I det østlige Sudan har oprørsbevægelserne i fællesskab indledt forhandlinger med regeringen med deltagelse af Eritrea. Gennemførelse af fredsaftalen med det sydlige Sudan skrider frem om end forsinket.

3. Hjemmelsgrundlag

Der er ikke redegjort for hjemmelsgrundlaget i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete lovgivningsforslag.

4. Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete lovgivningsforslag.

5. Formål og indhold

Drøftelse af den aktuelle situation i Darfur-regionen, herunder EU støtte til gennemførelse af fredsaftalen samt til en mulig FN overtagelse af AU's mission ventes at stå centralt.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Sagen forventes ikke umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Drøftelsen af Sudan forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen skal ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil under drøftelserne i rådet, med udgangspunkt i den seneste udvikling, fokusere på at sikre, at EU fortsat aktivt bidrager til bestræbelserne på at fremme fredsprocessen og fastholde presset på parterne i Darfur, samt støtte en hurtig FN overtagelse af AU's mission.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger bred enighed om behovet for aktiv støtte til fredsbestræbelserne i Darfur. Der er generelt opbakning til et tæt samarbejde med andre internationale organisationer om støtte til AU's indsats samt til en FN overtagelse af AU's mission i området.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 10.-11. maj 2006.

4. Den Demokratiske Republik Congo (DR Congo)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der ventes på rådsmødet en orientering om situationen i DR Congo forud for valget den 30. juli 2006.

2. Baggrund

Der er planlagt præsident- og parlamentsvalg i DR Congo den 30. juli 2006. På anmodning fra FN i december 2005 bidrager EU med en militærstyrke på 2.000 soldater med henblik på at sikre stabilitet i landet i perioden omkring valget. Styrken skal bistå FN's fredsbevarende tropper i DR Congo (MONUC med 17.900 mand) med at sikre en fortsat forbedring af sikkerhedssituationen, hvilket er en vigtig forudsætning for gennemførelse af valget.

Foruden et militært bidrag vil der blive tale om en midlertidig udvidelse af den eksisterende ESDP-politimission i DR Congo. Danmark bidrager med en politimand til den midlertidige udvidelse af politimissionen.

EU har desuden en valgobservationsmission i DR Congo bestående af såvel langtids- som korttidsobservatører. Det forventes, at der på selve valgdagen vil være omkring 250 observatører til at observere valget. Der vil især blive fokuseret på observation af sammentællingen af stemmer.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

På rådsmødet ventes der en orientering om den politiske og sikkerhedsmæssige situation i DR Congo forud for valget den 30. juli 2006. Orienteringen vil formentlig berøre såvel EU's militære bidrag til støtte for den eksisterende fredsbevarende FN-operation i landet (MONUC) som den igangværende EU valgobservationsmission.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Spørgsmålet om dansk ret er ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Spørgsmålet om statsfinanserne m.m. er ikke relevant

9. Høring

Sagen skal ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter bestræbelserne - såvel i FN som i EU regi - på at skabe en fredelig og demokratisk udvikling i DR Congo. I overensstemmelse med forsvarsforbeholdet deltager Danmark ikke i EU's militære bidrag til DR Congo.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til EU's tiltag for at støtte demokratiseringsprocessen og aktuelt til gennemførelsen af valg i DR Congo.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for råds-mødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 10.-11 april 2006.

5. Det vestlige Balkan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der ventes vedtaget rådskonklusioner vedrørende Det vestlige Balkan. Fokus ventes at være på en drøftelse om Kosovo, herunder også EU's fremtidige rolle. Derudover ventes en kort drøftelse om Montenegro.

2. Baggrund

FN's særlige statusforhandler, Martti Ahtisaari, ventes at redegøre for statusprocessen på baggrund af Ahtisaaris orientering af Sikkerhedsrådet medio juli.

Udvidelseskommissær Rehn og Høje Repræsentant Solana ventes at fremlægge et fælles oplæg om EU's fremtidige rolle og bidrag i Kosovo. Oplægget ventes at bygge videre på det fælles papir om EU's fremtidige rolle i Kosovo, som Rådet drøftede den 12. december 2005.

Der er international enighed om, at der vil være behov for en international civil og militær tilstedeværelse i en tid efter statusløsningen i Kosovo. Omfanget af og mandatet for denne vil afhænge af statusløsningen, og er derfor endnu uklar. Det står dog klart, at EU vil få en markant rolle i den internationale civile tilstedeværelse i Kosovo efter en statusløsning. EU forbereder i øjeblikket - under dansk ledelse - et kommende ESDP-engagement i Kosovo inden for politi og retsvæsen. Missionen ventes at blive EU's største og mest omfattende ESDP-mission til dato. Samtidig ventes Kommissionens igangværende indsats inden for Stabiliserings- og Associeringsprocessen (SAP) fortsat, ligesom Kommissionen ventes at fortsætte dele af den økonomiske kapacitetsopbygning og udvikling, som pt. varetages gennem UNMIK's søjle IV (EU-søjlen).

De forskellige indsatsområder åbner mulighed for, at EU kan spille en mere sammenhængende rolle i Kosovo, baseret på et samspil mellem alle EU's instrumenter. Forudsætningen vil dog være tæt samarbejde og koordination mellem alle EU-aktører og andre internationale organisationer.

EU anerkendte den 12. juni 2006 Montenegros valg af uafhængighed den 21. maj 2006. Herefter har hovedparten af EU-landene bilateralt anerkendt Montenegro (dansk anerkendelse den 15. juni 2006). Serbien anerkendte Montenegros selvstændighed den 15. juni 2006. I henhold til forfatningsgrundlaget for Statsunionen mellem Serbien og Montenegro er Serbien successorstat, hvorfor der i EU vil skulle vedtages et nyt forhandlingsmandat til Kommissionen til forhandlinger om en stabiliserings- og associeringsaftale med Montenegro.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der ventes vedtaget rådskonklusioner vedrørende Det vestlige Balkan. Rådskonklusionerne ventes at fokusere på statusprocessen i Kosovo, hvor der ventes udtrykt støtte til Ahtisaaris håndtering af processen og på EU's fremtidige rolle i Kosovo. Derudover ventes EU's forhold til Montenegro, herunder Montenegros deltagelse i stabiliserings- og associeringsprocessen, berørt.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side venter man at kunne støtte rådskonklusionerne med det forudsete indhold.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel enighed om synspunkter, som svarer til de danske.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Spørgsmålet om udviklingen i landene på Det vestlige Balkan har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 12.-13. juni 2006. Seneste fælles oplæg fra Rådssekretariatet og Kommissionen om EU's fremtidige rolle i Kosovo blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 12.-13. december 2005.

6. Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet forventes at drøfte den aktuelle tilspidsede situation i Mellemøsten.

2. Baggrund

Det palæstinensiske selvstyre befinder sig fortsat i en økonomisk og politisk krise. Med et mandat fra Rådet og Kvartetten arbejder Kommissionen videre med etableringen af en midlertidig international mekanisme til kanalisering af bistand direkte til den palæstinensiske befolkning. Den aktuelle situation i Mellemøsten er under tilspidsning som følge af et palæstinensisk angreb og kidnapning af en israelsk soldat efterfulgt af den israelske invasion af Gaza den 27. juni 2006 og arrestationen af palæstinensiske politikere som led i bestræbelserne på at presse palæstinenserne til at sikre løsladelsen af den tilfangetagne israelske soldat. Invasionen overskygger umiddelbart den positive udvikling der ligger i, at der er opnået enighed mellem Hamas og Fatah om det såkaldte fangedokument, som indeholder en indirekte anerkendelse af Israel. Udviklingen i den nærmeste fremtid må betegnes som meget uforudsigelig.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte den aktuelle tilspidsede situation i Mellemøsten og EU's muligheder for at fremme en politisk proces mod en forhandlet løsning med udgangspunkt i Køreplanen for Fred og med en to-stats-løsning som det endelige mål. Kommissionen forventes endvidere at give en orientering om status for arbejdet med etablering af den nye finansieringsmekanisme.

6. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Ikke relevant.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte konkrete skridt fra EU's side, som vil kunne bistå parterne med at fremme fredsprocessen.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige EU lande ventes at dele vurderingen af situationen og ønsket om en aktiv indsats fra EU's side i den videre proces.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 12.-13. juni 2006.

7. Iran

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Der ventes på rådsmødet en drøftelse af Iran med fokus på udviklingen i sagen om det iranske atomprogram.

2. Baggrund

Styrelsesrådet for Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA) vedtog den 24. september 2005 en resolution om det iranske atomprogram, som bl.a. fastslog, at Iran ikke har efterlevet sine forpligtelser i henhold til NPT-traktaten, samt at Irans hemmeligholdelse af atomaktiviteter og utilstrækkelige samarbejde med IAEA rejser spørgsmål, som falder inden for Sikkerhedsrådets kompetence. Den 9. januar 2006 genoptog Iran i strid med flere IAEA-resolutioner aktiviteter under det suspenderede iranske uranberigelsesprogram. EU-trioen (Tyskland, Frankrig og UK, bistået af Den Høje Repræsentant) meddelte herefter, at man betragtede det iranske skridt som en afvisning af EU-Iran-forhandlingsprocessen. Primo februar 2006 besluttede IAEA's Styrelsesråd formelt at rapportere sagen til Sikkerhedsrådet. Den 29. marts 2006 vedtog Sikkerhedsrådet en erklæring, som bl.a. udtrykker alvorlig bekymring over de iranske atomaktiviteter samt opfordrer Iran til at efterleve IAEA's resolutioner, herunder genetablere fuld suspension af landets berigelsesaktiviteter. Rådet har løbende drøftet sagen om det iranske atomprogram, herunder senest på rådsmødet den 12.-13. juni 2006.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

På det kommende rådsmøde ventes en generel statusdrøftelse med fokus på den seneste udvikling i sagen. Centralt i drøftelsen vil være status for Irans reaktion på det forslag, som EU Høje Repræsentant Javier Solana, på vegne af EU med støtte fra USA, Kina og Rusland, præsenterede i Teheran den 6. juni 2006. Der foreligger endnu ingen officiel samlet iransk reaktion på forslaget, men Javier Solana forventes for indeværende at have gennemført endnu et møde om forslaget med repræsentanter for den iranske regering inden Rådsmødet. Forslaget indeholder en række for Iran attraktive elementer, herunder mulighed for samarbejde om civil nuklear teknologi, men forslaget er bl.a. betinget af suspension af iranske uranberigelsesrelaterede aktiviteter. Med støtte fra Rusland, USA og Kina er det forhåbningsfuldt, at EU's forslag vil kunne bibringe forhandlingerne om det iranske atomprogram ny dynamik og dermed bidrage til en diplomatisk løsning. Andre Iran-spørgsmål, herunder menneskerettighedssituationen, vil eventuelt ligeledes blive rejst under drøftelsen.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslaget's konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen ventes ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at EU's målsætning fortsat må være en fuldstændig og verificerbar iransk efterlevelse af IAEA's og Sikkerhedsrådets vedtagelser, herunder garanti for det iranske atomprogram's udelukkende civile karakter. I den forbindelse tillægges suspension af iranske uranberigelsesrelaterede aktiviteter afgørende betydning. Regeringen håber, at Iran vil reagere konstruktivt på EU's forslag.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes tilsvarende holdninger i de øvrige EU-lande.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 12.-13. juni 2006.

8. (Evt.) Irak

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Den irakiske regering har anmodet om et nyt partnerskab for Irak, kaldet Iraq Compact. FN er blevet anmodet om at være ledende i konsultationerne om udformningen af Compacten. EU er som en af de største donorer inviteret med til konsultationerne om spørgsmålet. Det kan ikke udelukkes, at der vil være en drøftelse af Iraq Compact samt EU's stillingtagen til modellen, egen rolle og andre relevante aspekter.

2. Baggrund

EU's samlede engagement i Irak er under udbygning. Der er i efteråret 2005 undertegnet en fælles erklæring om gennemførelse af en politisk dialog mellem EU og Irak. Beslutningen vedr. oprettelsen af et EU-Kommissionskontor i Bagdad er under implementering. Desuden er EU fortsat engageret i Iraks genopbygning, herunder retssikkerhed og respekt for menneskerettigheder via EUJUST LEX-retsstatsmissionen, hvis mandat medio april d.å. blev udvidet og forlænget med yderligere 18 måneder (1. juli 2006 – 31. december 2007). På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 20.-21. marts 2006 besluttede Rådet at bemyndige Europa-Kommissionen til at åbne forhandlinger om en handels- og samarbejdsaftale med Irak.

På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 15.-16. maj 2006 vedtog Rådet rådskonklusioner, der bød forhandlingsgennembruddet i den politiske proces, herunder udpegelsen af en præsident, en ny designeret premierminister og en parlamentsformand, velkommen. Rådskonklusionerne gentog endvidere EU's håb om en snarlig dannelse af en bred samlingsregering samt bekræftede EU's fortsatte engagement i Irak.

På rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 12.-13. juni 2006 blev der vedtaget rådskonklusioner, hvoraf det bl.a. fremgår, at rådet hilser dannelsen af en ny irakisk samlingsregering velkommen. Konklusionerne gentager EU's fordømmelse af terrorhandlinger og vold og opfordrer til sekterisk forsoning. Desuden nævnes EU's vilje til at samarbejde med den nye irakiske regering og den irakiske befolkning i bestræbelserne på at tilvejebringe sikkerhed, fred og udvikling. Endvidere bemærkes EU's håb om hurtigt at indgå i en politisk dialog med den ny regering.

Af konklusionerne fremgår det, at EU har til hensigt at støtte Irak inden for følgende områder:

- Demokrati og god regeringsførelse, fx via støtte til national forsoning og revision af forfatningen i samarbejde med FN.
- Bidrage til etableringen af en retsstat hvor respekten for menneskerettigheder oprettholdes, bl.a. via forlængelsen af mandatet for EUJUST LEX-retsstatsmissionen.
- Støtte til nationale og regionale myndigheder fsva. tilvejebringelse af basale offentlige goder og generel beskæftigelsesmuligheder.
- Støtte til Iraks økonomiske udvikling bl.a. ved at opstarte forhandlinger om indgåelsen af en handels- og samarbejdsaftale.

- Støtte til udviklingen af et effektivt og transparent administrationsapparat.
- Udvidelse af EU's tilstedeværelse i Irak via den snarlige udpegelse af en leder af EU-kommissionskontoret i Bagdad.

Rådet godkendte endvidere forlængelsen af mandatet for head of mission for EUJUST LEX.

Der foregår nu på irakisk initiativ konsultationer vedrørende etableringen af en Irak Compact, der er en aftale mellem Iraks regering og internationale donorer. Modellen er kendt fra Afghanistan og indebærer en gensidig aftale mellem Compactens medlemmer og regeringen, hvor regeringen forpligter sig til gennemførelse af reformer og tiltag, medens donorer forpligter sig til at støtte deres gennemførelse. Iraks regering har bedt FN om at lede konsultationerne vedr. Compacten, hvilket FN's generalsekretær har accepteret. EU står som en af de største donorer og forventes nært inddraget i processen. Der er for nærværende ikke tale om at finde yderligere midler end de allerede besluttede tiltag og programmer.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der forventes en drøftelse af situationen i Irak, herunder eventuel én drøftelse af konsultationerne vedrørende etableringen af en Irak Compact.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen skal ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side støtter man generelt et styrket EU-engagement, herunder videreførelsen af den politiske dialog mellem EU og Irak. Danmark er tilfreds med den igangværende implementering af beslutningen om at oprette et EU-Kommissionskontor i Bagdad. Danmark finder, at EU fortsat bør yde støtte til Irak for at sikre opretholdelse af retssikkerhed og respekt for menneskerettigheder. Danmark støtter, at EU aktivt engagerer sig i konsultationerne om etableringen af en Iraq Compact og finder, at der på arbejdes på en central placering for EU i den videre proces. Engagementet skal ske i overensstemmelse med den irakiske regerings ønsker mhp. at sikre en stærk forankring lokal.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er støtte til det nuværende EU-engagement i Irak. Der er en generel positiv indstilling til den irakiske regerings initiativ vedr. Compacten, men da det præcise indhold og mekanismer til gennemførelsen fortsat ikke er definerede, vil flere lande givet forbeholde sig endelig stillingtagen, indtil disse spørgsmål er afklarede.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for råds-mødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 12.-13. juni 2006.

9. Eksterne finansielle instrumenter

KOM (2004) 629 final.

Dok. nr. 125/06 DEVGEN

Nyt notat.

1. Resumé

Det forventes, at Rådet som led i udmøntning af de finansielle perspektiver for EU for 2007-2013 kan vedtage fælles holdninger om et forordningsforslag om et finansieringsinstrument for udviklingssamarbejde på geografisk basis og et forordningsforslag om samarbejde på tematisk basis. Som led i en forståelse om den videre procedure mellem Rådets formandskab, Europakommissionen og Europa-Parlamentet vil der være tale om en opsplitning af det tidligere fremlagte forordningsforslag om et samlet instrument for udviklingssamarbejde og økonomisk samarbejde. Et element i forståelsen om den videre fremgangsmåde med Europa-Parlamentet er, at Europakommissionen har fremlagt forslag om en forordning om demokrati og menneskerettigheder samt, at der skal udarbejdes et forordningsforslag om økonomisk samarbejde med industrialiserede lande. Europa-Parlamentet fortsætter behandlingen af de øvrige eksterne finansielle instrumenter: instrumentet for førtiltrædelse, stabilitetsinstrumentet og naboskabsinstrumentet. Førtiltrædelsesinstrumentet vil blive vedtaget som a-punkt i Rådet, samtidig med vedtagelse af de fælles holdninger om forordningsforslaget om udviklingssamarbejde på geografisk basis og om forordningsforslaget om samarbejde på tematisk basis. Det samme vil gælde for de fælles holdninger om stabilitetsinstrumentet og naboskabsinstrumentet, såfremt samtlige sprogversioner foreligger til mødet i Rådet efter endt jurist/lingvist behandling.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde i 2004 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et finansieringsinstrument for udviklingssamarbejde og økonomisk samarbejde. Forslaget var et af de finansielle instrumenter for Fællesskabets eksterne assistance under EU-budgettets part 4 om eksterne relationer som led i udmøntning af de finansielle perspektiver for EU fra 2007 og frem. Som en del af den foreslåede forenkling af samarbejdsinstrumenter på det eksterne område under EU-budgettets part 4 blev det foreslået, at forordningen som et af seks instrumenter skulle være grundlag for Fællesskabets udviklingssamarbejde og for økonomisk, finansielt og teknisk samarbejde med tredjelande. Kommissionen fremlagde herudover forslag om et førtiltrædelsesinstrument, om et naboskabsinstrument samt om et stabilitetsinstrument. Den legale basis for humanitær bistand og for makrofinansiel bistand blev foreslået opretholdt efter de gældende retningslinier. Der er siden fremsat forslag om et instrument for nukleare projekter.

Baggrunden herfor var ønsket om forenkling og effektivisering af de gældende regler. En lang række forordninger blev foreslået ophævet som konsekvens af den nye brede forordning om udviklingssamarbejde og økonomisk samarbejde. Bl.a. forordningerne om indsatsen mod fattigdomsrelaterede sygdomme (HIV/AIDS, tuberkulose og malaria), om reproduktiv sundhed, om miljøaspektet i udviklingssamarbejdet, om tropiske skove, om menneskerettigheder og demokrati, om ligestilling, om decentraliseret samarbejde, om samarbejdet med NGO'er, om fødevarebistand, om udviklingssamarbejdet med Sydafrika, om samarbejdet med udviklingslandene i Asien og Latinamerika (ALA), om hjemstedsfordrevne i Latinamerika og Asien samt om rehabilitering og genopbygning.

Europa-Parlamentet vedtog den 18. maj 2006 en udtalelse om forslaget til forordningen om udviklingssamarbejde og økonomisk samarbejde. Udtalelsen afviste Kommissionens forslag og fremsatte en række ændringsforslag. Herunder ønsket om opdeling i flere forordninger. Trialogforhandlinger har siden banet vejen for den opnåede forståelse om den videre procedure og fremlæggelse af forslag til nye forordningstekster.

Der fremlægges separate instrumenter for menneskerettigheder og demokrati, og for tematiske samarbejde. Da disse emner – herunder også migration, miljø, civilsamfund m.fl. - oprindeligt var tænkt dækket ved fælles programmer under udviklingsinstrumentet og nabo-skabsinstrumentet, vil der i konsekvens af kompromis'et skulle foretages justeringer af nabo-skabsinstrumentet og dets finansielle referencebeløb.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget til en forordning om udviklingssamarbejde på geografisk basis forventes baseret på TEF art. 179. Forslaget om en forordning om samarbejde på tematiske basis forudses baseret på TEF art. 179 og art. 181 a. Forslagene behandles i fælles beslutningstagen mellem Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Der er tale om et forslag om etablering af finansieringsinstrumenter for Fællesskabets udviklingssamarbejde, der kun kan behandles på EU-niveau.

5. Formål og indhold

Det geografisk baserede udviklingsinstrument forudses at omfatte bistanden til udviklingssamarbejde i Latin Amerika, Asien, Central Asien, dele af Mellemøsten og Sydafrika. Hovedparten af bistanden skal ydes gennem det geografiske instrument og konkretiseres gennem lande- og regionale strategier, der relateres til modtagernes fattigdomsstrategier – eller lignende strategier. Det tematiske instrument skal støtte indsatser, der ikke kan støttes gennem lande- og regionalstrategier. Det kan f.eks. være bidrag til den globale fond for HIV/AIDS, der ikke kan finansieres fra landeallokeringer, og det kan være bidrag direkte til NGO'er, der ikke kan indgå i en landestrategi omfattet af en regeringsaftale. Kriteriet for valg af tematiske områder er således ikke, hvor højt de er prioriteret, men hvorledes områderne kan støttes. Miljø vil f.eks. både blive støttet gennem det geografiske instrument som led i landestrategier og gennem det tematiske instrument som bidrag til mere globale indsatser. Det tematiske baserede instrument forventes at omfatte seks områder: (1) investering i mennesker (bl.a. indsats mod HIV/AIDS, malaria og tuberkulose, reproduktiv og seksuel sundhed, ligestilling mellem kønnene, uddannelse, kultur, beskæftigelse og børn og unge), (2) miljøspørgsmål, (3) samarbejde med ikke statslige organisationer (NGO) og lokale myndigheder, (4) fødevarer-sikkerhed, (5) migration og udvikling samt (6) strukturtilpasningsstøtte til AVS-lande (udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet), der er omfattet af sukkerprotokollen i Cotonou-aftalen.

Den geografiske udviklingsbistand til AVS-landene vil fortsat være reguleret under Cotonou-aftalen.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelser om de to nye instrumenter forventes at foreligge i løbet af efteråret.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser udover indvirkningen på EU's budget. I forlængelse af den samlede aftale om EU's budget for 2007-2013 forventedes en samlet økonomisk ramme for instrumentet for udviklingsbistand og økonomisk samarbejde på 15.103 mio. euro (2004 priser) for perioden 2007-2013 svarende til 17.053 mio. euro i løbende priser. I forbindelse med kompromisaftalen mellem Rådet, Europakommissionen og Europa-Parlamentet har Kommissionen fremsendt et revideret forslag til fordeling af budgettet under den eksterne ramme med hensyntagen til de nye instrumenter. For instrumentet for udviklingssamarbejde på geografisk basis er foreslået en samlet økonomisk ramme på 10.057 mio. euro (løbende priser) for perioden 2007-2013. For instrumentet for samarbejde på tematisk baggrund er foreslået en økonomisk ramme på 6.840 mio. euro (løbende priser) for perioden 2007-2013. Den danske bidragsandel til EU budgettet udgør 2% svarende til en statslig udgift på henholdsvis ca. 1.500 mio. kr. og 1.020 mio. kr. (kurs 745,72) for perioden 2007-2013. Kommissionens reviderede forslag til fordeling af budgettet har endnu ikke været drøftet i Rådet. Forslaget skønnes ikke at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

De oprindelige forordningsforslag om de finansielle instrumenter blev sendt til udtalelse hos flere NGO'er efter fremlæggelsen i 2004.

Den danske EU-NGO platform har givet udtryk for følgende:

”Mht. instrumenterne har vi en væsentlig indvending.

Vi synes ikke, at det er hensigtsmæssigt, at der er ét instrument for udviklingssamarbejde og økonomisk samarbejde i øvrigt, da det er to vidt forskellige målgrupper. Vi synes, der bør være to separate instrumenter: et for udviklingssamarbejde og et for økonomisk samarbejde i øvrigt. Vi mener, at instrumentet for udviklingssamarbejde skal være klart forankret i Artikel 179 i EU traktaten. En yderligere fordel ved at have et separat instrument for udviklingssamarbejde ville være, at man også kunne inkludere samarbejdet med AVS-landene under Cotonou-aftalen.

Vi har noteret os, at EU-parlamentet har den samme indvending, hvilket senest er kommet til udtryk i januar i forbindelse med diskussionen af Mitchell-rapporten i udviklingskomiteen.”

Røde Kors har gennem EU-plattformen tilkendegivet, at det er problematisk, at der ikke længere er nogen reference til menneskerettigheder. Hvert instrument har retningslinier, men det er ikke klart hvilke sektorer og geografiske områder, der er omfattet. Det skal være et krav at disse skal være meget specifikke både mht. sektor og geografi for derigennem at sik-

re, at der stadig bruges penge på fattigdomsreduktion og ikke kun på sikkerhed og terrorisme. Der gøres i høringssvaret opmærksom på at Europa-Parlamentet fremover får en svagere rolle ift. hvor og hvordan EU skal støtte. Det kan gøre det svært for NGO'er at få indflydelse på prioriteterne, da det er svært at lobbye overfor Kommissionen.

Mellemfolkeligt Samvirke har oplyst at have drøftet forslagene sammen med partnere i netværket Eurostep. Resultatet af drøftelserne er udmøntet i et notat, der er fremsendt som MS's svar i høringen. Notatet har titlen ” Briefing on the Draft Regulation on Development Co-operation and Economic Co-operation. A blank cheque for the European Commission? (September 2004)”.

Det anføres i notatet, at Eurosteps bemærkninger er baseret på et foreløbigt udkast til forordningsforslaget. Eurostep opfordrer Europa-Parlamentet til at forkaste forordningsforslaget. Eurostep anfører, at hovedproblemerne er, at der ikke længere vil være en identificerbar EU udviklingspolitik. At forordningsforslagene vil gøre indgreb i Europa- Parlamentets magt. At forordningsforslagene strider mod EU forfatningstraktaten og underminerer dens troværdighed. At forordningsforslagene bringer bestræbelserne på at forstærke Europas bidrag til opfyldelse af årtusindemålsætningen (MDG) i fare.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på en forenkling af de finansielle instrumenter. Regeringen er indstillet på som led i de finansielle perspektiver at medvirke til vedtagelse af retsgrundlag for den del af Fællesskabets udviklingsamarbejde, der finansieres over budgettet. Der er endnu ikke taget stilling til alle de enkelte budgetposter i forslagene.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Proceduren for de nye instrumenter for udviklingsbistand har på et foreløbigt grundlag opnået generel støtte fra medlemslandene.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Folketingets Europaudvalg har modtaget et grundnotat af 3. november 2004 om Kommissionens forslag til de eksterne relationer under Dagsorden 2007. Heri indgik et notat om instrumentet for udviklingsamarbejde og økonomisk samarbejde.

Det bemærkes, at de andre af Kommissionen fremsatte forslag til nye eksterne instrumenter - førtiltrædelsesinstrumentet, naboskabsinstrumentet og stabilitetsinstrumentet - blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. juni 2006.

10. Oprettelse af et instrument for nukleart sikkerhedssamarbejde (støtte til tredje-lande)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet fremlagde i november 2005 efter aftale med Kommissionen forslag til rådsforordning om en fornyelse af EU's indsats inden for det nukleare område, der giver mulighed for økonomisk og praktisk støtte til tredje-lande. Forslaget skal samle de hidtidige ordninger for støtte til tredjelande inden for det nukleare område i én samlet mekanisme og derved erstatte de hidtidige støtteordninger, der udløber med udgangen af 2006.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 29. september 2004 forslag til Rådets forordning om oprettelse af et stabilitetsinstrument (KOM(2004) 630), som bl.a. omfattede nuklear sikkerhed. Efterfølgende besluttede Rådet med Kommissionens samtykke at udskille de dele, der omfattede nuklear sikkerhed, fra forslaget til stabilitetsinstrument i et selvstændigt forslag til nukleart støtteinstrument. Forslaget fremlagdes i Rådsregi den 7. november 2005 og blev oversendt til Parlamentet den 12. maj 2006 (dokument 2006/0802 (CNS) 9037/06).

Forslaget udgør en videreførelse af eksisterende aktiviteter inden for nogle nye rammer i anledning af, at de eksisterende rammer for aktiviteterne ophører med udgangen af 2006.

Forslaget gør det muligt for fællesskabet at bistå tredjelande med udvikling og gennemførelse af blandt andet nukleare safeguards, hvilket vil bidrage til at sikre mod spredning af nukleart materiale og dertil knyttet teknologi til ufredelige formål.

Forslaget skal ses i sammenhæng med oprettelse af dels stabilitetsinstrumentet, dels tilsvarende støtteinstrumenter i forhold til kandidatlande og mulige kandidatlande, oprettelse af naboskabs- og partnerskabsprogrammer, samarbejde omkring udvikling og økonomi i andre tredjelande, samt stabilitetsfremme i øvrigt.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat med hjemmel i Euratom-traktatens art. 203. Forslaget skal vedtages med enstemmighed.

4. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er ikke omtalt i forslaget til nukleart støtteinstrument. Nærhedsprincippet er imidlertid omtalt i forslaget til stabilitetsinstrument, som forslaget til nukleart støtteinstrument oprindeligt var en del af, jf. ovenfor. Heri angiver Kommissionen (betragtning 23), at "[p]å grund af behovet for en samordnet multilateral indsats på de områder, der er fastlagt i denne forordning, og i betragtning af de heri fastlagte foranstaltningers omfang og globale virkninger kan målene for den planlagte handling ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, hvis de handler alene. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet som omhandlet i artikel 5 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab."

Det er regeringens holdning, at støtte til 3. lande på det nukleare område med henblik på at øge sikkerheden primært bør varetages gennem en fælles EU-indsats. Regeringen finder på det foreliggende grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt.

5. Formål og indhold

Formålet er at samle de hidtidige ordninger for støtte til tredjelande indenfor det nukleare område i én samlet mekanisme. Det er hensigten, at mekanismen skal erstatte de hidtidige støtteordninger til Østeuropa og de tidligere Sovjetstater (PHARE og TACIS), der udløber med udgangen af 2006.

Forslaget åbner mulighed for, at der kan ydes økonomisk og praktisk støtte til følgende:

- Fremme af en effektiv sikkerhedskultur, især ved vedholdende støtte til nukleare tilsynsmyndigheder og forstærkning af rammerne for disse, sikrere design, drift og vedligeholdelse af [eksisterende] atomkraftværker og andre nukleare anlæg, sikker transport, behandling og deponering af nukleart brændsel og radioaktivt affald, samt udvikling og gennemførelse af effektive strategier for dekommissionering af eksisterende anlæg og oprensning af lokaliteter, hvor der tidligere har været nukleare anlæg.
- Fremme af effektive rammer, procedurer og systemer til sikring af tilstrækkelig beskyttelse mod stråling fra og sikker deponering af radioaktive stoffer, især radioaktive kilder.
- Oprettelse af de nødvendige rammer til indførelse af sikkert bogholderi og kontrol med fissile materialer ("Safeguards"), etablering og forbedring af fysisk beskyttelse af fissile materialer, samt eksportkontrollmekanismer i forhold til materialer med flere anvendelsesmuligheder.
- Indførelse af effektivt nukleart beredskab, beredskabsplanlægning, beskyttelse af befolkningen og foranstaltninger til oprensning efter uheld.
- Foranstaltninger til fremme af internationalt samarbejde, inklusiv udveksling af informationer og risiko- og trusselsvurderinger.
- Gennemførelse og overvågning af tredjelandes overholdelse af internationale traktater og aftaler og udvikling af effektiver internationale politikker og praksis i overensstemmelse med disse.

Dette er områder, der allerede i dag støttes via de nuværende mekanismer i EU-regi.

Støtte i henhold til denne mekanisme skal normalt ske i overensstemmelse med flerårige strategiplaner for tredjelandet eller flere tredjelande samlet. Disse planer skal udfærdiges i dialog med de berørte lande og vurderes af en komité, der skal oprettes efter reglerne i forslaget paragraf 20.

Ved særligt trængende behov for hurtig indsats kan Kommissionen dog give en særlig bevilning til støtte til projekter, der endnu ikke er medtaget i en flerårig strategiplan. Hvis beløbet til gennemførelse af projektet overstiger 5 mio. euro, skal projektet forinden forelægges ovennævnte komité.

Paragraf 20 fastlægger de nærmere regler for komiteen, som består af repræsentanter for medlemsstaterne under formandskab af Kommissionens repræsentant. Komiteens holdninger fastlægges med kvalificeret flertal (over 2/3 stemmevægte og over 1/2 af medlemsstaterne). Hvis Komiteen ikke er enig i Kommissionens forslag, forelægges sagen for Rådet, der

træffer beslutning med kvalificeret flertal. Komiteens dagsordener og afgørelser m.v. skal indberettes til Europa-Parlamentet.

Etablering og drift af safeguards systemer og opbygning af en kultur til kontrol af nukleart materiale kan være både omkostningskrævende såvel som teknisk og organisatorisk vanskeligt. Sådanne projekter kan med fordel gennemføres af multinationale organisationer.

Langt hovedparten af midlerne er forudsat anvendt til støtte for dekommissionering af eller oprydning efter farlige anlæg og sikring af radioaktivt affald i tredjelande. I meget begrænset omfang er der mulighed for at anvende midler i forbindelse med ikke-idriftværende anlæg. Der vil her alene kunne blive tale om meget begrænset bistand fokuseret på især rådgivning og sikkerhedsanalyser mv. med henblik på øget sikkerhed.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal høres i henhold til beslutningsproceduren, jf. Euratom-traktatens artikel 203. Der forventes afstemning om forslaget i Parlamentets udenrigsudvalg 6. november 2006 og afstemning om forslaget i Parlamentets plenum den 11. december 2006.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Der er ikke udstedt danske regler på området, og forslaget medfører heller ikke et behov herfor.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Der er alene statsfinansielle konsekvenser som følge af udgifterne på EU's budget. I forlængelse af den samlede aftale om EU's budget 2007-13 har Kommissionen nu foreslået en reduceret ramme på 464 mio. EUR (2004-priser), svarende til 524 mio. EUR i budgetperiodens priser.

Den danske bidragsandel til EU udgør knap 2 % heraf svarende til 75-80 mio. DKK over perioden.

9. Høring

Forslaget har ikke været i ekstern høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for det nuværende forslag. Det findes positivt, at EU fortsat anvender midler til støtte for dekommissionering af farlige anlæg og sikring af radioaktivt affald i tredjelande, hvor den nuværende TACIS budgetramme udløber med udgangen af 2006.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget støttes generelt af alle medlemsstater, idet dog et land ikke kan støtte, at forslaget omfatter ikke-idriftværende anlæg.

De øvrige landes argument for at fastholde muligheden for at bruge støtte til ikke-idriftværende anlæg er blandt andet, at en eventuel støtte vil være af en størrelsesorden, som på ingen måde økonomisk kan påvirke en beslutning om etablering af nye værker, idet det

tværtimod med støttemuligheden gøres muligt at bruge midler til for eksempel udarbejdelse af sikkerhedsanalyser og lignende, der på så tidligt et tidspunkt som muligt kan påvirke beslutningstagere til enten ikke at bygge et anlæg eller at bygge et væsentligt sikrere anlæg end ellers planlagt. Alternativet ville være på et senere tidspunkt at støtte dekommissionering eller sikkerhedsforbedringer af de pågældende anlæg, hvilket vil være langt dyrere og dermed bevirke en ineffektiv udnyttelse af de til rådighed stående midler.

Der er desuden fremsat ønske om at begrænse indsatsen til de nukleare installationer og aktiviteter, der har sandsynlighed for at have signifikante effekter på EU medlemsstaterne. Det er de øvrige medlemsstaters holdning, at dette vil kunne hindre fortsat støtte til Northern Dimension Environmental Partnership (oprydning i Rusland), fortsat dekommissionering af Tjernobyloværket og evt. dekommissionering af mere fjernliggende nukleare anlæg som f.eks. Metsamor 2 i Armenien.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Folketingets Europaudvalg har dog tidligere modtaget et grundnotat om sagen af 23. januar 2006.

11. Forslag til intern aftale om finansiering af Den 10. Europæiske Udviklingsfond

SEK (2006) 371 final af 17.3.2006.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet forventes at vedtage Kommissionens forslag om en intern aftale mellem medlems-landenes repræsentanter forsamlet i Rådet om finansieringen af bistandssamarbejdet med AVS-landene under den reviderede Cotonou-aftale samt om finansiering af bistanden til de oversøiske lande og territorier (OLT), hvormed også oprettes Den 10. Europæiske Udviklingsfond (EUF 10). Aftalen forudses underskrevet under mødet i Rådet.

2. Baggrund

I forbindelse med revisionen af Cotonou-aftalen om udviklingssamarbejdet mellem AVS-landene (78 udviklingslande i Afrika, Karibien og Stillehavsområdet) og EU, der blev underskrevet i Luxembourg den 25. juni 2005, blev der ikke indgået aftale om et beløb for EU's bistand til AVS-landene. Baggrunden herfor var de igangværende forhandlinger om de finansielle perspektiver for EU og spørgsmålet om en eventuel indbudgettering på EU's budget af bistanden til AVS-landene. Bistanden til AVS-landene og til de oversøiske lande og territorier (OLT) er hidtil blevet finansieret gennem Den Europæiske Udviklingsfond med bidrag fra medlemslandene, hvis størrelse har været fastlagt i aftalerne om oprettelse af de respektive europæiske udviklingsfonde. De oversøiske lande og territorier er de områder – herunder Grønland – der er associerede med EU og nævnt i bilag II til Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. På mødet i Det Europæiske Råd i december måned 2005 opnåedes der enighed om fra EU's side at tilbyde AVS-landene 22.682 millioner euro til finansiering af bistandssamarbejdet i perioden 2008-2013 og om at oprette en 10. Europæisk Udviklingsfond (EUF 10). Der opnåedes samtidig enighed om en finansieringsnøgle for EU-medlemslandenes bidrag til EUF 10. Danmarks bidragsandel blev fastsat til 2%.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget er baseret på Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

I forslaget til den interne aftale om oprettelse af Den 10. Europæiske Udviklingsfond indgår forslag om et samlet beløb på 22.682 millioner euro for perioden 2008-2013. 21.966 millioner euro afsættes til AVS-landene. 286 millioner euro til de oversøiske lande og territorier (OLT) og 430 millioner euro som administrationsbeløb til Kommissionen. Medlemslandenes bidrag (inklusive bidrag fra Rumænien og Bulgarien) er fastsat efter den nøgle, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd i december 2005. Danmarks forventede bidrag er på denne baggrund fastsat til 453, 640 millioner euro i 2008-2013. Aftalen træder først i kraft efter EU-medlemslandenes ratifikation af aftalen.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagetes konsekvenser herfor

Punktet er ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Danmarks bidrag til Den 10. Europæiske Udviklingsfond, der i forslaget er fastsat til 453, 640 millioner euro i 2008-2013, afholdes, som i forbindelse med tidligere europæiske udviklingsfonde, inden for rammerne af den samlede danske bevilling til udviklingslandene. Forslaget har ikke konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen skal ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Forslaget afspejler resultatet af revisionen af Cotonou-aftalen og Det Europæiske Råds beslutninger i december 2005. Regeringen kan tilslutte sig forslaget.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemslande må forventes at stille sig positivt til forslaget.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for råds-mødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 10.-11. april 2006.